

De Ploeterklas* OG ZWeM

*De naam voor de afzonderlijke groepen wordt met medewerking van de leerlingen bepaald aan het begin van het schooljaar.

- De Ploeterklas biedt een aanvullend aanbod voor leerlingen die niet voldoende hebben aan compacten en verrijken in de groep. Er moet sprake zijn van handelingsverlegenheid bij de groepsleerkracht.
- De Ploeterklas is een ontmoetingsplaats voor gelijkgestemden.
- De pedagogiek en didactiek zijn afgestemd op de leereigenschappen en kenmerken van (hoog)begaafde leerlingen.
- Er wordt gewerkt aan onder andere de volgende doelen: leren leren, kritisch en creatief denken, keuzes maken en beslissingen nemen, taken plannen, evaluatie van het proces persoonlijke evaluatie, samenwerken en overleggen.
- De leerkracht heeft een begeleidende en coachende rol voor de leerlingen in de ploeterklas.
- De leerkracht van de Ploeterklas kan ingeschakeld worden om mee te denken/ te adviseren over passend (verrijkend) materiaal voor in de groep.
- In de Ploeterklas staat (ongeveer iedere 6/7 weken) een thema centraal. Voor deze periode wordt er door de ploeterklasleerkracht een plan opgesteld. In het plan staan het doel, de activiteiten en de evaluatie. De ploeterklasleerkracht geeft feedback aan de leerlingen over het proces en het eindproduct. Naast een groepsevaluatie wordt er individueel met de leerlingen geëvalueerd.
- De leerkracht van de Ploeterklas schrijft twee keer een evaluatieverslag als bijlage voor in het rapport.

In de groep

- In de klas verzorgt de leerkracht de methode-gebonden compacting en verrijking (denk aan Plusboek rekenen of taal, Kien of ander materiaal) en geeft hierbij instructie.

Compacten houdt in dat overbodige onderdelen van de reguliere leerstof worden geschrapt, zodat er tijd vrijkomt voor werken met meer uitdagend materiaal. Verrijken is het aanbieden van meer uitdagend materiaal, die de reguliere methode aanvult in de breedte of in de diepte. De verrijkingsstof stelt de leerling beter in staat het beste uit zichzelf te halen.

- In de klas werken de leerlingen aan hun opdrachten uit de Ploeterklas. Voor de planning en uitvoering hiervan zijn leerlingen zelf verantwoordelijk. De leerlingen nemen zelf initiatief voor het overleg met hun leerkracht hierover.
- In de klas biedt de leerkracht voldoende ruimte om te werken aan de opdrachten uit de Ploeterklas. Begeleiding, evaluatie van het werkproces en de leerdoelen van de leerling worden gedaan in de Ploeterklas.

De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor:

- het signaleren van de (hoog)begaafde leerlingen. Deze kenmerken worden door de leerkracht vastgelegd (SID1 en observatie) en besproken met de IB-er.;
- het formuleren van de onderwijsbehoeften van de leerlingen;
- het uitvoeren van de onderwijsaanpassingen in de groep (compacten en verrijken);
- het bespreekbaar maken van de eventuele handelingsverlegenheid bij de intern begeleider tijdens de groeps- en/of leerlingbesprekingen;
- het nemen van initiatief voor een aanmelding van een leerling bij de Ploeterklas;
- terugkoppeling evaluaties vanuit de Ploeterklas naar de ouders (2 keer per jaar middels verslag in het rapport).
- het onderscheid maken van leerlingen die in een Ploeterklas thuis horen. Voor een grote groep begaafde leerlingen biedt een passend aanbod in de zin van compacten en verrijken binnen de eigen groep voldoende uitdaging.

De leerling

- De leerling bezit cognitieve- en persoonlijkheidskenmerken die wijzen op (hoog)begaafdheid.
- Bij de leerling is sprake van een ontwikkelingsvoorsprong het leerjaar overstijgend. Dit is duidelijk te zien in een uitdraai van het leerlingvolgsysteem. Relevante gebieden hiervoor zijn begrijpend lezen en rekenen/wiskunde.
- De leerling heeft behoefte aan meer uitdaging en ontwikkeling dan redelijkerwijze in de eigen klas geboden kan worden. Het aanbod gericht op uitdaging en ontwikkeling heeft voorafgaande aan de aanvraag in de eigen klas plaatsgevonden. Na de aanmelding voor de Ploeterklas wordt deze aanpak voortgezet.
- De leerling mist gelijkgestemden/ontwikkelingsgelijken in de eigen klas.
- De leerling is gemotiveerd om deel te nemen aan de Ploeterklas en is bereid om ploetertaken uit te voeren.

Eén keer per week komen de kinderen van de Ploeterklas samen en wordt er gewerkt aan de volgende onderdelen:

- contact met gelijkgestemden
- filosoferen & debatteren
- creatief denken
- ontdekken van (nieuwe) talenten (Model meervoudige intelligentie)
- projectmatig werken (nadruk op proces & planning, evaluatie etc.)
- onderzoekend & ontdekkend leren (onderzoeksvragen, stappen onderzoekend leren)
- werken aan persoonlijke leerdoelen (begeleiding en evaluatie door leerkracht Ploeterklas)

Tijdsplanning dinsdag (juf Elke)

Tijd	Welke groep?
8:30 – 10:00 uur	Groep 4/5
10:30 – 12:00 uur	Groep 6/7
12:45 – 14:15 uur	Groep 8

Opmerking:

- De groepen 1, 2 en 3 zullen door juf Ilse begeleid worden.
- Na de M3 toetsen worden eventueel leerlingen van groep 3 toegevoegd aan de Ploeterklas.
- Plaatsing in de Ploeterklas wordt na de cito-afnames geëvalueerd. De Ploeterklasleerkracht overlegt met de intern begeleider en leerkracht of een leerling wel of niet doorgaat.

Welke leerlingen horen er in een Ploeterklas?

De Ploeterklas bestaat uit (hoog)begaafde leerlingen. De kinderen die hiervoor in aanmerking komen, moeten voldoen aan een aantal criteria:

- het kind valt op door creatief en inventief denken: het kind is creatief in het bedenken en oplossen van vraagstukken, denkt buiten de reguliere kaders en heeft een bijzonder gevoel voor humor.
- het kind begrijpt de leerstof snel: het kind is snel van begrip, kan grote denkstappen maken en heeft een goed geheugen.
- het kind is gemotiveerd om te leren: het kind is nieuwsgierig, stelt veel vragen en staat kritisch tegenover beweringen. Sommige kinderen zijn niet (meer) gemotiveerd om de leerstof van school te leren, maar vertonen dit gedrag wel bij onderwerpen die hun interesse hebben.
- het kind heeft een brede interesse, een grote parate kennis en kan over veel zaken meepraten.
- het kind haalt gedurende meerdere jaren I-scores voor de citotoetsen van rekenen en begrijpend lezen (bij uitzondering II-score)

Hoe werk je met plusleerlingen in de klas?

De plusleerlingen maken niet alle stof en hoeven niet bij alle instructiemomenten aan te sluiten (compacten en verrijken). Deze kinderen hebben dus tijd voor verrijking. De verrijkingsstof is op hun eigen (hogere) niveau. De leerkracht biedt minimaal één keer per week instructie over de verrijkingsstof. Deze leerlingen maken verdiepings- maar ook verbredingsstof.

!! Als leerkracht moet je handelingsverlegen zijn met deze leerling !!

2 Schets van de kenmerken (Hoogbegaafdheid algemeen)

Hoogbegaafde leerlingen zijn er in veel soorten en maten, ze herkennen is dus een lastige taak. In deze tabel staan een aantal veel voorkomende kenmerken, die kunnen helpen bij het signaleren. (Uit: Knappe Koppen in de klas, G. Brouwer & L. Ahlers, 2011)

Kenmerk:	Omschrijving:	Opmerkingen:
<i>Hoge intelligentie</i>	Hoge score op een intelligentietest. (= > 130)	
<i>Vroege ontwikkeling</i>	Er is sprake van een ontwikkelingsvoorsprong. De leerling kan op vroege leeftijd lezen, praten en schrijven en was sneller dan leeftijdsgenoten in getalbegrip. De leerling maakt zich gemakkelijk leerstof uit hogere jaren eigen. De leerling stelt op jonge leeftijd al levensbeschouwelijke vragen en denkt na over de zin van het leven.	
<i>Uitblinken</i>	De leerling toont op meerdere gebieden (artistiek, intellectueel, sociaal etc.) bijzondere prestaties. Hoogbegaafde leerlingen blinken vaak uit in meerdere vakgebieden, zoals in taal én rekenen.	
<i>Gemakkelijk kunnen leren</i>	Hoogbegaafde leerlingen hebben over het algemeen een zeer goed geheugen en kunnen informatie goed onthouden en verwerken. Snel leertempo.	
<i>Makkelijk kunnen analyseren van problemen</i>	Hoogbegaafden kunnen snel vaststellen wat de aard van het probleem is. Ze zijn vindingrijk in oplossingsmethoden.	
<i>Maken grote denksprongen</i>	Hoogbegaafden maken grote leersprongen en hebben daarom minder tijd nodig.	
<i>Voorkeur voor abstractie</i>	Het is voor een hoogbegaafde niet moeilijk om abstract te denken, zij kunnen bijvoorbeeld goed overweg met de term 'kubus' en hebben daarbij geen voorbeeld nodig als een 'doos' of 'zwembad'.	

Kenmerk:	Omschrijving:	Opmerkingen:
<i>Zeer zelfstandig</i>	Deze leerlingen willen alles graag zelf doen en niet geholpen worden. In groepsactiviteiten nemen zij vaak de leiding en tonen veel initiatief. Deze leerlingen willen aanpakken graag op hun eigen manier doen.	
<i>Brede of juist specifieke interesse</i>	Als een onderwerp de leerling interesseert, dan wordt deze leerling zeer leergierig en wordt het onderwerp tot op de bodem uitgeplozen. Het tegenovergestelde geldt ook: is er geen interesse voor het onderwerp, dan ontbreekt de motivatie ook vaak.	
<i>Creatief en origineel</i>	De hoogbegaafde leerling laat vaak creatieve of originele oplossingen zien. Zij maken onverwachte zijsprongen en hebben een grote verbeeldingskracht.	
<i>Perfectionistisch</i>	De hoogbegaafde leerling houdt niet van half werk.	
<i>Hoge mate van concentratie</i>	Deze leerlingen kunnen een langere spanningsboog hebben dan gemiddeld, zeker als een onderwerp binnen het interessegebied valt.	

3 De pientere leerling vs. de begaafde leerling

Pientere leerling	Begaafde leerling
Kent de antwoorden	Heeft altijd vragen
Is ervaren in het 'uit het hoofd' leren	Is een groot gisser (probeert af te leiden uit context)
Is geïnteresseerd in objecten	Is een zeer nieuwsgierige onderzoeker
Is gefocust en oplettend in de klas	Is diep mentaal en fysiek betrokken, soms juist hierdoor afwezig en dromerig
Houdt van simpele logica	Drijft op complexiteit
Houdt van woorden	Gebruikt vaak ongewoon complexe vocabulaire
Heeft goede ideeën	Heeft flitsende, gekke, onnozele en vreemde ideeën
Werkt hard	Hangt wat rond en probeert, test uit
Beantwoordt de vragen	Discussieert in detail, is kritisch en bewerkt stellingen
Presteert bovengemiddeld in de klas	Kan op alle manieren presteren (onder- tot bovengemiddeld)
Hoort bij de top van de groep	Vaak een groep van 1 achter de anderen
Luistert met interesse	Laat sterke gevoelens en opinies zien
Leert gemakkelijk	Weet het vaak al
6-8 herhaling nodig voor meesterschap	Meesterschap na 1-2 herhalingen
Begrijpt ideeën	Ontwikkelt en bewerkt ideeën
Geniet van leeftijdgenoten	Prefereert vaak ouder gezelschap
begrijpt bedoelingen of betekenis	Onderzoekt de toepassingen
Maakt zijn werk af	Start projecten
Kopieert nauwkeurig	Creëert nieuwe projecten
Houdt van school	Geniet van het leren
Technicus	Uitvinder
Is tevreden over het eigen leren en kunnen	Is hoogst zelfkritisch